

ORDNA & VÅRDA

Nr 2. 2024

MEDLEMSTIDNING FÖRENINGSAARKIVEN I STOCKHOLMS LÄN

Nätverksträff för Arkivens dag

Temat för Arkivens dag 2024 är arbete och fritid. Det är ett utmärkt tillfälle att engagera barn i arkivens fascinerande värld. Årets nätverksträff ger idéer och inspiration till arkivpedagogiska aktiviteter för yngre barn. Är du föreningsarkivarie och intresserad av att göra vårt kulturarv tillgängligt för de yngsta? Då är du välkommen till höstens inspirationsföreläsning och nätverksträff, där vi fokuserar på hur barn kan få en förståelse av och intresse för våra arkiv.

Arkiven är mer behövda än kanske någonsin tidigare. Men också mer okända.

I en tid där gränsen mellan fakta och åsikt suddas ut, när mänskliga rättigheter inskränks och demokratin ifrågasätts, är ett kunskapsorienterat samhälle viktigare än någonsin. Vi som arkiv spelar en central roll i bevarandet och förmedlingen av detta arv, men det finns en brist när det gäller pedagogiska material för de yngsta åldrarna.

Detta ska vi adressera.

Barn leker i en park på en kullfallen träd-stam. Cirka 1912-1925. Foto: Okänd/

Med sagan som ingång

Föreläsare på nätverksträffen är undertecknad. Som arkivarie och pedagog arbetar jag med barngrupper på stadsarkivet. Under föreläsningen delar jag med mig av erfarenheter från vår riktade satsning mot yngre barn. Genom ett utvecklande samarbete har vi tagit fram metoder och material som gör arkiven tillgängliga och intressanta för förskolebarn.

Jag lyfter en rad handfasta tips och råd som du kan tillämpa i din verksamhet. Att engagera barn genom sagor och autentiska dokument, med lek och rörelse görs historien levande och intressant. Detta hjälper barnen att förstå och

*Utklädda barn på Maria Barnkrubba leker ringlek. Cirka 1925-1929
Foto: Okänd / Stadsmuseet i Stockholm.*

känna en koppling till det förflutna och arkivet.

Vi får också ta del av exempel på pedagogiskt material inklusive en arkivbox anpassad för yngre barn. Därtill diskuterar vi hur föreningsarkiv kan bygga långsiktiga samarbeten med lokala bibliotek och förskolor, integrera arkivaktiviteter i undervisningen och nå ut till fler barn.

Höstens föreläsning och nätverksträff är ett tillfälle för föreningsarkivarier att få nya idéer och verktyg för att engagera yngre barn. Ta del av inspirerande berättelser, konkreta tips och nätverka med kollegor. Var med och skapa en medveten och engagerad framtida generation. Vi ser fram emot att träffa dig!

//Hampus Busk, tf. Redaktör

FSL:s årsmöte

14 mars 2024

Till FSL:s årsmöte hade 22 personer mött upp i Asplund på Stockholms stadsarkiv. Samlingen inleddes med stipendieutdelning innan stämman tog vid.

Årets stipendiater är välbekanta för FSL:s medlemmar. Konsthall C presenterades i nummer 1, 2022, och Estlandssvenskarnas kulturförening SOV har uppmärksammats vid flera tillfällen i samband med Arkivens dag. Vid årsmötet fick de närvarande lära känna deras verksamhet lite bättre. Corina Damian och Maryam Fanni berättade om hur Konsthall C bildades och hur det är organiserat. De har många spännande projekt på gång. Ett av dessa är tillsammans med filmaren Daniel Aguirre, som samlar in muntliga berättelser från området för att skapa en film. Ett annat projekt är ”Extrapris”, som involverar reklamskyltar som kommer att dokumenteras och omvandlas till konst. Konsthall C verkar i symbios med Hökarängsarkivet, ett grannskaps- och medborgararkiv förvalt av konsthallen och Arkivets

Vänner, som är volontärer. Arkivet är i stort behov av arkivsaker förvaring, vilket är anledningen till att de sökte FSL:s stipendium.

Lena Weesar ansvarar för textilsamlingen i Estlandssvenskarnas kulturförening SOV:s arkiv. Föremålen har samlats in sedan 1960-talet, och de äldsta är från mitten av 1800-talet. Kunskapen om samlingen är spridd bland personer med härstamning från de tidigare estlandssvenska bygderna i Estland.

Båda föreningarnas projekt syftar till att göra deras unika arkivmaterial mer tillgängligt för allmänheten samt bättre bevarat och dokumenterat. Detta ledde till att styrelsen i år valde att utse två mottagare av stipendiet, som erhöll vardera 10 000 kr. Kristofer Gisslén delade ut stipendierna med följande motivering:

”Konsthall C förvaltar Hökarängsarkivet, ett grannskaps- och medborgararkiv innehållandes fotografier, handskrivna dokument, byråkratiska handlingar, tidningsurklipp, film och trycksaker som berättar historien om befolkningen och det svenska folk-

hemmet ur de lokala invånarnas perspektiv. För pengarna avser Konsthall C investera i adekvat förvaring så att minnet av Hökarängens historia bevaras för eftervärlden. Med hjälp av deras insatser lever minnet av Hökarängens historia vidare.”

”De textila samlingarna är en del i Estlandssvenskarnas kulturförening SOV:s arkiv. Föreningen vårdar donerade föremål i form av dräkter, dräkt-detalyer, brukstextilier och textila redskap från de tidigare estlandssvenska bygderna i Estland. För pengarna avser Estlandssvenskarnas kulturförening SOV att sammanställa en digital publikation om textilsamlingen och berättelserna bakom den – deras bruk, mönster, form och framställning. Med hjälp av deras insatser lever minnet av Estlandssvenskarnas liv och kultur i de estlandssvenska bygderna vidare.”

Efter stipendieutdelningen öppnade Therese Tedeblad mötet, varefter Hampus Busk valdes till mötesordförande. Stämman beviljade styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året. Inför personvalen gjorde Monica Frumerie från valberedningen en gedigen presentation av de föreslagna kandidaterna till posterna för styrelse och övriga förtroendevalda.

Therese Tedeblad omvaldes som ordförande på ett år. Eva Hult, Julia Jonsson och Kristofer Gisslén omvaldes som ledamöter på två år. Som ersättare för Claes Becklin, som avgått under året, gjordes ett fyllnadsval där Elisabeth Ivarsson, tidigare suppleant, valdes till ledamot på ett år. Ann Panzar sitter kvar i styrelsen. Gabriele Prenzlau-Enander omvaldes som suppleant. Hampus Busk och Maria Lundin

Corina Damian och Maryam Fanni berättade om verksamheten i Konsthall C.

nyvaldes som suppleanter. Samtliga revisorer ställde upp för omval och valdes: Birgitta Sundman, auktoriserad revisor, Elisabeth Styf, förtroendevald revisor, samt Jan Löfgren, revisorssuppleant. Gunnel Mörkfors och Anne-Marie Kraft-Karlsson omvaldes som ledamöter i valberedningen med Gunnel som sammankallande. Då en ledamot i valberedningen saknades, blev det styrelsens uppgift att utse denna under det kommande året.

Valberedningen lade fram ett för-

också en konflikt i att ordföranden både har rollen som redaktör och ansvarig utgivare. Förslaget som antogs av stämman innebär att ett arvode om 10 000 kr utgår till styrelseordföranden samt att 6 000 kr utgår till annan ordinarie ledamot som ges uppdraget att som redaktör ingå i redaktionen för medlems-tidningen Ordna & Vårda.

Therese Tedeblad avslutade mötet och tackade för det fortsatta förtroendet. Därefter avtackade hon Lisette Lindahl och Monica Frume-

Therese Tedeblad, omvald ordförande för FSL.

” Han kunde tydligt se Snusmumrikens fotspår i den våta jorden. De fnattade hit och dit och var ganska svåra att följa. Ibland gjorde de långa skutt och korsade sig själva. Han har varit glad, funderade Mumintrullet. Här har han gjort en kullerbytta, det är klart och tydligt.”

Tove Jansson, från boken Trollkarlens hatt (1948)

/Malena Hofverberg

Lena Weesar tar emot stipendiet av Kristofer Gisslén.

slag om arvoden för de uppdrag inom styrelsen som de uppfattar som mest omfattande och där de sett ett behov av att styrelsen tar ett större ansvar än tidigare. De ser

rie för deras tid som förtroendevalda med blommor och citat ur Tove Janssons böcker om Mumin, bland annat detta som kan passa in på hur man söker i arkiv:

Maria Lundin, nyvald suppleant i styrelsen

Verksarkivarie sedan fem år på Rättsmedicinalverket och innan dess arkivarie på Skatteverket i många år. Karriären inom arkivarieryrket började på Centrum för Näringslivshistoria, med fokus på Arlas föregångares arkiv (gamla Mjölcentralen) och GB-glace. Maria bor i Uppsala, där hon förutom att vara arkivarie har läst konst- och byggnadshistoria på Uppsala universitet samt flera år på

konstskola. Parallellt har hon utbildat sig till certifierad Uppsala-guide och har arbetat bland annat på Uppsala slott, Gamla Uppsala museum och mestadels i Uppsala domkyrka. År 2005 blev hon engagerad i ett projekt om domkyrkans byggnadshistoria, vilket innebar arbete på Landsarkivet. Där blev letandet i domkyrkans gamla handlingar en ögonöppnare för arkivarieryrket.

Privat foto

Från KSSS seglingar i Saltsjöbaden 1943". Fotograf Oscar Norberg". Digitalt museum (Fo14504).

En påminnelse om att föreningsarkiv också kan finnas på museer. I Sjöhistoriska museets arkiv förvaras till exempel Svenska seglarförbundet, Svenska kryssarklubben, Kungliga svenska segelsällskapet (KSSS), Svenska yachtkonstruktörers riksförening, Vanadisfararnas kamratförening, Sjömannasällskapet i Stockholm, Stockholms ångslupsbefälssällskap, Stockholms starbåtsflottilj, Vikingarnas segelsällskap. Under senare år har ofta hänvisats till Stockholms stadsarkiv vad gäller gåva av föreningsarkiv från Stockholms stad och län. (Se även noteringar i NAD och i ASL).

*/ Eva Hult, styrelseledamot i FSL och tidigare arkivarie vid Sjöhistoriska museet/
Statens maritima och transporthistoriska museer*

Kurstillfälle 30 maj - Repetition och frågor om arkivering

Vi har sett ett behov från våra kursdeltagare att repetera eller få utökad information i enskilda arkivfrågor. Därför ha vi skapat detta kurstillfälle som utgår ifrån deltagarnas frågor som är kopplade till kursmoment i kurserna Ordna ditt arkiv, Fortsättningskurs, Dokumenthantering och Digitala bilder. Föranmäl gärna vilka frågor du vill ta upp i samband med anmälan som i vanlig ordning görs ifrån vår webbsida.

2024

Aktuell information och anmälan finns på fslarkiv.se.

MAJ

30 Kurs: Repetition och frågor om arkivering, Kl. 17.00 – 18.30, Stockholms stadsarkiv, sal Asplund.

AUGUSTI

29 Nätverksträff för arrangörer av arkivens dag, kl. 14-16 på Stockholms stadsarkiv.

SEPTEMBER

Höstens kurser startar:

NOVEMBER

9 Arkivens dag. Alla arrangemang kommer att annonseras på arkivensdag.nu

Ordna & Vårda ges ut av Föreningsarkiven i Stockholms län, FSL, med stöd av Region Stockholm, Riksarkivet och Stockholms stad.

Org.nr 802400-1391 **Postadress** c/o Stockholms stadsarkiv, Box 22063, 104 22 Stockholm **Besöksadress** Kungsklippan 6. Tel 08-508 283 42

Hemsida www.fslarkiv.se **E-post** fsl@fslarkiv.se

Ansvarig utgivare Therese Tedeblad

Redaktionen Hampus Busk och Malena Hofverberg (foton om inget anges)

Layout Hasse FotoSättare **Tryck** Adegraf AB.

Manusstopp Ordna & Vårda nr 3 2024 – 5 augusti 2024

